

man sige, at den er bleven indrettet til om muligt at være en Krigsmaskine, som kan anvendes i Gruppernes Kamp indbyrdes. Dette er egentlig denne Sags Realitet, den lyder paa, at en fortjent Mand, en Mand, som mange af os have overordentlig meget til overs for, og mene at skyldte megen Bælering og Oplysning, Bættelse og Fremme i vort aandelige Liv, den lyder paa, at han faar en Understøttelse af Staten, men Sagens Realitet er denne, at her er bygget en Krigsmaskine, som skal anvendes med det forestaaende Valg for Dje og anvendes saaledes, at der fra den kunde udsendes en giftig Pil, der kunde gennemføre, hvis det kunde gaa heldigt, paa en Gang Højre og det moderate Parti. Jeg mener nu, at det er en stor Synd af dem, der benyttede denne Sag paa den Maade, det forekommer mig, at de Mænd, der gøre dette, røbe megen ringe Interesse for denne Sags virkelige Gennemførelse. Hvis de saa dette som det egentlige Formaal at udjævne et Misforhold, der er til Stede her i vort Samfund, og som har udviklet sig under mange forskellige Paavirkninger og mange beklagelige Kombinationer af forskellige Forhold, som jeg ikke her skal dvæle ved, hvis det virkelig var deres Formaal, vilde de have gaaet enhver anden Vej, end de ere gaaede, thi Sagen er jo den, at ganske vist er Spørgsmaalet om Dr. Georg Brandes Betydning i vort litterære, i vort aandelige Liv ikke paa nogen Maade et omtvistet Spørgsmaal, det er et Spørgsmaal, der er saa stort, at ethvert Menneske med en nogenlunde oplabt Sans, med en Smule Dannelse ser dette Spørgsmaal. Man ser, at her er et forunderligt Misforhold til Stede, naar nu den lovgivende Forsamling og den høje Regering opstiller en Række saadanne Forslag om personlige Understøttelser som dem, der følge nærmest efter Forslag Nr. 98, og man saa ser, at der kun er et Mindretal, der fører denne Sag frem. Der er jo aldeles ingen Tvivl om, at denne Mand er langt berømtere end enhver anden af dem, der her nævnes, de kunne ikke sammenlignes med ham. Men derfor vil jeg paa den anden Side ikke bruge det Udtryk om dem, som det ærede Medlem fra Holbæk Amts 3dje Valgkreds (Tauber) brugte i Gaar, at de samtlige betegnede Middelmaadigheden; det er en meget uretfærdig Dom. Her er yngre Kræfter imellem, af hvilke man kan love sig store Ting, her er ældre Kræfter, der ikke heller i alt Fald burde betegnes paa den Maade. Men alligevel er Forholdet saadant, at der er et stort Misforhold mellem den Mand, som Forslaget under Nr. 98 vil middele en

offentlig Understøttelse, og saa alle de andre. Bansteligheden for denne Sags Bedkommende ligger altsaa paa ingen Maade deri, at man ikke ser Storheden, ikke ser det mærkværdige, som er heri, men Bansteligheden ligger deri, at denne Mand under sin fortjenstfulde og til Dels udmærkede litterære Virksomhed, har ved Siden af andre Egenstaber udfoldet den, som den højtærede Kultusminister i Gaar ganske færlig drog frem og betragtede som de centrale Egenstaber hos denne Mand, saaledes at han efter min Overbevisning gav et aldeles falsk Billede af, hvorledes denne Mand skal opfattes — i det mindste er min Opfattelse overordentlig forskellig fra den højtærede Kultusminister, og jeg skal tillade mig kortelig at udtale det. Jeg maa lige som mange andre indrømme, at her er en ensidig, en lidenskabelig, en agitatorisk Virksomhed i vor Litteratur, her er ogsaa en hensynsløs, en paa adskillige Punkter uretfærdig, spødsk, og utidig overlegen Virksomhed, der er Tale om; alt dette kan jeg se, dette kan jeg indrømme. Men jeg siger, det er ikke dette, som egentlig danner Billedet af denne Mand, det er ikke det, der skal holdes op, naar man taler om at gøre ham til Genstand for en Donation fra Statens Side. Det er i Virkeligheden dette, der blev kaldt i Gaar Aftes det centrale i hans Virksomhed, men det er det underordnede. Det væsentlige er derimod dette, at han har fremmet Studiet af de æstetiske Emner her i vort Land saa vel som i Udlandet i en overordentlig Grad og bragt alle disse Studier ind i et helt nyt Stadium. Der er at sige med Hensyn til alt dette mindre fordelagtige, som ogsaa jeg fra mit Standpunkt maa indrømme, der er ikke saa lidt af, at det skal forklares ud fra en Egenstabs, som man i Almindelighed ikke er tilbøjelig til at tillægge denne Mand, fordi man ikke har haft Lejlighed til at se ham paa saa nært Hold, saaledes som jeg i en Arrække har haft Lejlighed til at se ham. Der er ved Siden af den store intellektuelle Udvikling, der er til Stede her, ogsaa en overordentlig høj Grad af Barnlighed og Naivitet, og derfor er denne Mand fra først af kommen til at se noget forkert paa sin hele Virksomhed og paa, hvad der er det væsentlige i den. Jeg hørte nu ogsaa denne Ytring, som den højtærede Kultusminister fremdrog i Gaar Aftes, om Tugthus og Forbedringshus, det er en Ytring, som jeg ikke husker at have hørt tidligere, men den er i Analogi med meget andet, som jeg har været Vidne til, og jeg tvivler ikke om, at den er brugt. Men det skalde dog ikke være den Slags Ting, som man drager frem og